ANUL VII. — Nr. 1787. 10 BANI EXEMPLARUL MARȚI 14 IUNIE 1883.

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :
In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : „ 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In streinătate : „ 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunciuri și Reclame a se adresa :
In România : La administrațiune, *Tipografia Stefan Mihălescu*, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La *Société Havas*, place de la Bourse, 8.
In Viena : La *Heinrich Schalek*, I, Wollzeile, 12, Biuroul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, No. 58, Biuroul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :
Linia mică pe pag. IV 30 bani. | Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. | Scrisorile nefrancate se refusă
Articoli nepublicați nu se inapoiază.
Pentru inserții și reclame, redațiunea nu este responsabilă.

Prim-Redactor : STEF. C. MICHAILESCU.

STIRI TELEGRAFICE
din ziarele streine.

Londra, 21 Iunie.

Ambasadorul japonez, Ito, a declarat unuia din redactorii ziarului „Standard“ următoarele :

Nu crez că China se va resboi cu Francia. Ce e drept, atitudinea Chinei e cam resboinică, esperiența insă ne-a invețat, că nu va face resboiu. In Japonia nimenea nu crede in declararea de resboiu din partea Chinei. Și nici nu se poate aștepta de la guvernul chinez să inceapă resboiu, de cât numai când va fi constrînsă la aceasta. Japonia va fi neutrală, de oarece diferendul sĕu cu China e aplanat. Cu toate acestea atitudinea Japoniei va atărna mult și de la ofertele ce i se vor face. Aliatului sĕu, Japonia, i poate fi de mare folos, deschidendu-i porturile sale, dându-i voie să se folosiască de docurile sale și puindu-i la dispositiune o armată de 200,000 de soldați. Ito contestă, că armata Chinesă s'ar fi reorganisat ; conscripțiunea și reorganisațiunea ei e ca și acum câte-va sute de ani.

Cattaro, 21 Iuniŭ.

In urma vexațiunilor și persecuțiilor la care sunt espuși creștinii, se zice că aŭ emigrat multe familii greco-catolice din Ipec la Djacova și Prizrend. Malissorii 'și esplica ne-activitatea Miriditilor cu aceea, că ar fi căștigați de Muntenegrini.

Consulul austro-ungar din Scutari a primit de la insurgenți din noŭ scrisori, in care șefii triburilor albanese resculate cer ajutorul austriac, pentru ca să se evite pericolul, d'a se nimici un popor, care totd'a-una a fost atașat Austriei și e hotărît, mai bine să piară, de cât să mai stea sub Turci.

Viena, 21 Iunie.

Krasewski a fost transportat din Berlin la Dresda. In arestul din Dresda e bine tratat, are o odae separată, pat intocmit anume pentru dănsul și trăește pe cheltuiala sa. Instrucțiunea se zice că s'a și terminat deja. Unul dintre arestați s'a și liberat până acuma.

Paris, 22 Iuniŭ.

Principele Muntenegrului Nichita a sosit aici *incognito* sub numele de Petrovici, și a tras la hotelul „Continental“. A doua-zi va fi primit de Grévy. Ministrul președinte al sĕu, Bozidar Petrovici, primind in vizită pe un ziarist german, 'l dădu următoarele esplicări : In Paris principele va remănea cu totul 8 zile. Dănsul a venit aici spre recreare, de oare-ce călătoria la Moscva, Petersburg și îndărĕt l'a ostenit prea tare. Din Paris va pleca la Venetia, d'acolo la Triest și apoi la Cataro.

Ministrul muntenegrean regretă atitudinea vrăjmășiască a presei austro-ungare, care e foarte nedreaptă cu micul principat muntenegrean, mai ales azi, când guvernul princiar intreține cu guvernul vienez cele mai bune relațiuni. Nici o-dată ca acuma n'a domnit un acord mai perfect in toate chestiunile. Reintoarcerea din Moscva la Viena s'a făcut de astă-dată *incognito*, de aceea principele n'a mai vrut să visiteze pe monarchul austro-ungar. Principele Nichita la instiințat insă pe contele Kalnoki, că de și e foarte prăpădit de drumul cel lung ce l'ă făcut, totuși va visita pe impĕratul Francisc Iosif la Ischl ; dar Kalnoky i-a respuns, că impĕratul nu cere un asfel de sacrificiŭ. Atunci principele a declarat ministrului, că are pentru impĕratul o veneratiune sinceră pentru multele dovezi de amiciție, ce i le-a arătat până acum. Și relațiunile cu guvernul central din Viena sunt asemenea foarte cordiale.

Venind vorba de *chestiunea albanesă*, ministrul a declarat, că 12 notabili albanezi aŭ cerut de la autoritățile princiare trecerea prin țară, ca să poată să se ducă la Viena, pentru a invoca mijlocirea monarchiei austro-ungare. Acestor notabili, in interesul lor, li s'a dat un sfat in mod semi-oficiol, că mai bine ar face să se lase, mai ales că știŭ foarte bine ce 'și vor atrage din partea autorităților turcești, care de sigur ĕi vor da afară din țară și le vor confisca averile ; saŭ, dacă totuși nu vor voi să renunțe la călătoria lor, atunci mai nainte de plecarea lor, să dea o declarațiune de supunere. Ministrul nu știe ce a mai făcut această deputațiune, dar doresce din inimă, in interesul poporațiunii creștine d'a colo, să se impace lucrurile cât mai curĕnd.

Paris, 22 Iuniŭ.

„Gaulois“ constată, că Waddington, cu ocasiunea balului ce l'a dat in Moscva, intre altele a făcut și gresala aceea, că a uitat să'l invite pe — Giers.

Serviciul telegrafic al „Românieĭ Libere“

23 Iuniŭ — 3 ore seara.

Schang.i 22 Iunie.

Se asigură că o intelegere a fost incheiată asupra cestiuneĭ Tonkinului intre d-l Trikou, ministru al Franciei și generalul chinez Lung-Chang. Acesta din urmă a plecat la Peking spre a face a se ratifica această intelegere de guvernul sĕu.

24 Iunie — 9 ore dimineața

Berlin, 23 Iuniŭ.

„Gazeta Germaniei do Nord“ află că boala de care suferă acum principele de Bismarck, constă intr'un catar gastric complicat printr'un icter saŭ gălbinare. De ieri starea cancelarului s'a imbunătățit, dar e incă silit d'a sta in casă.

Paris, 23 Iunie.

D. Tirard, ministru de finance a fost ales senator inamovibil in scaunul vacant in urma morței d-lui de Laboulaye.

Louise Michel a fost condamnată la șease ani de reclusiune și zece ani de supraveghere, pentru partciparea ei la desordinele anarchiste de la 9 Martie trecut,

Curtea de Casație a respins recursul d-lor Bontoux și Féder, de la Uniunea generală, contra hotărîrei condamnându-i pe fie-care la doi ani de inchisoare.

(Havas).

A se vedea ultime scirĭ pe pag. III-a.

Bucurescĭ, 13 Iuniŭ.

Toate organele aproape s'aŭ grăbit a servi pe public cu relațiunile, mai mult sau mai puțin inflorite, ale reporterilor ce asistară la inaugurarea statuei lui Stefan cel mare.

Coloane intregĭ de discursuri — a căror inspirațiune și arta le-am admirat, cel drept — aŭ dus cititorilor din toate unghiurile țĕriĭ cugetările și simțirile ce-aŭ desteptat in mintea și inima cetățenilor cari și-aŭ făcut onoarea de-a lua cuvintul, la această măreață serbare a neamului românesc. Ele vor fi atâtea pretioase acte, cari vor spune posterității durerile și aspirațiunile de cari eram noi stăpâniți.

Toți confrații noștri aŭ comentat apoi acea strălucită serbătoare a capitalei marelui eroŭ, din punctul de vedere ce-aŭ crezut ei mai demn, saŭ mai nemerit. Nenorocirea a fost numai că, cu toată nobila silință ce și'aŭ dat de-a urca la inălțimea situațiunei diapasonulŭ simțirei, — unii din colegii nostri n'aŭ putut trece totuși peste considerațiunile înguste ale politicei de taberi.

Așa s'a observat de pildă, și cu cel mai drept cuvĕnt, efectul moral ce va produce asupra națiunii reinvierea imaginelor uriașe ale trecutului nostru de vitejie, pe când nimeni in lume nu se atingea nepedepsit de legea și mosia poporului român.

Mihaiŭ și Stefan sint cele două poluri ale istoriei noastre ; ei sunt axa, imprejurul căreia s'a invărtit nepericlitată in vremuri cumplite, vremuri de jaf și de omor, esistența noastră ca Stat și națiune.

Dacă Bucurescii ridicaseră in bronz inchipuirea ne-ștearsă a erouluĭ de la Călugăreni, Iașii căutaŭ ne-apărat să poseadă imagina și mai impunĕtoare a „atletului lui Christ“.

Un gând leagă acum inimele țĕrilor nedespărțite : gândul unirei eterne, gândul lui Stefan și al lui Mihaiŭ : o țară, cât se intinde sub soare pământ românesc, sub un singur sceptru, puternic și respectat.

Cugetul acesta trecu ca un curent, puternic prin inimile tutor Românilor, și prin inima altor carĭ eraŭ presenți, când luci la soare figura erouluĭ, senină și nemiscată, ca a unuĭ destin ce e a se implini, și a celor ce de departe aflară minuta veste, dusă ca pe aripi de vint, Stefan Vodă, să arătase călare in cetatea in care cărmuise Moldova un veac de om....

Din nenorocire insă, lumina e mai pretutindeni insoțită de umbră.

Cu adĕnc regret o spunem, că se găsiră și confrați de merit cari putură să inăbuse in sufletul lor luminat expansiunea acestuĭ moment de sfinte și inalte aspirațiuni, cu nesocotita ură a politicei de partid ! Ei trecură peste ideia, că invierea vedeniei erouluĭ de la Rahova era pentru națiune simbolul in fața căruia trebuia să jurăm cu toții, că vom sta uniți, mână in mână, in toate momentele de grele incercări, ca ast-fel, prin inălțarea inimiĭ, prin intelepciune, prin bărbăție și iubire, in ceasuri de pericol, să ajungem la unirea cea mare, de patru veacuri frămăntată in mințele alese ale neamului românesc.

Scurt aŭ cugetat dară toți aceia cari s'aŭ abținut de-a veni, să depuie respectul și recunoscința lor la picioarele altaruluĭ uneĭ atât de măreți idei.

Puțin ne-a păsat nouĕ de ceĭ ce rinduiseră decorul și scena acesteĭ serbări. Mai presus de toate, se ridica omul pe care patru secule n'a putut să 'l șteargă din legenda scumpă a poporului, și căruia posteritatea recunoscĕtoare, că i-a lăsat o țară și un viitor, îi aducea tributul eĭ de admirațiune, omagiul uneĭ inzeiri.

Tot ce insoți pe delături serbarea, fu pentru noi absolut indiferent : fie că-ar fi tras de sfoară draperiĭ, ce invăluia statua, d-nul Brătianu, fie c'ar fi fost acela d-nul Catargiu.

Cu toții datorim veneratiune trecutului, și in fața lui plecați cată să ne aflăm ; toți trebue deopotrivă să ne găsim strânși intr'un singur mănuchiŭ pe terenul ideilor naționale, unde nu incape luptă de cât impotriva acelora, cari se opune la realisarea lor.

Așa intelegem noi pstriotismul și politica cea roditoare, intemeiată pe deosebirea unor mari și sincere principii.

De acest inalt patriotism și de principiile acesteĭ mântuitoare politici trebue să ne inspirăm, dacă dorim a lăsa, ca Ștefan, o țară inflorită și intinsă urmașilor români.

CRONICA ZILEI

M. S. Regele a ajuns alaltă-ieri seara la mosia Broșteni, unde va remănea vreo două zile.

D. general de Brialmont, despre care se crezuse că a plecat spre a se intoarce in Belgia prin Constantinopol, s'a reintors ieri dimineață in Bucuresci. D-sa nu a fost de cât in Dobrogea până la Constanța, de unde la reintoarcere, s'a oprit in Galați ; aci, insoțit de d. general A. Anghelescu, comandantul corpului III de armată, a vizitat portul, flotila și arsenalul ei.

D. ministru Chițu și I. P. S. Mitropolitul primat, s'aŭ intors in capitală.

S'a intors asemenea și d. baron de Ring ambasadorul francez, care nu s'a dus la Constantinopol, după cum se vorbea, ci a fost numai la Galați.

Cu ocasiunea aflării sale in Galați, de baron de Ring, ministrul plenipotențiar francez, a fost invitat la un dejun dat d. general Pencovici, delegatul român in comisiunea europeană dunăreană, la care Ex. Sa a luat parte impreună cu d. Diesbach, prim secretar de ambasadă și cu personalul consular francez din acel oraș.

P. S. mitropolitul Moldovei, a venit in capitală.

Se vorbește că d. ministru Stătescu va pleca peste puțin la băi in străinătate.

D-sa a fost zilele trecute la Valea-Călugăreasă

In consiliul de ministri, ținut alaltă-ieri la 3 ore d. a. sub presedința d-lui I. C. Brătianu, s'a decis ca noua construcțiune a liceului *Sf. Sava* să se facă pe locul Mazar-pașa, unde se află și acum.

Lucrarea se va da in intreprindere prin licitațiune, pentru care s'a fixat ziua de 15 August viitor.

Aflăm că juriul examinător respectiv, a recomandat pe d. Bonifaciŭ Florescu pentru ocuparea catedrei de limba francesă la liceul Sf. Sava, cursul superior.

Al'altă-ieri fusese convocată comisiunea Senatului pentru revizuirea constituției, dar ne-fiind decât câți-va din membrii ei in București, nu s'a putut face nimic.

Nici n'avem nădejde de a o vedea curând complectă și pusă pe lucru.

Am primit la redacțiune un Estract din Conferința publică, ținută la universitatea din Iași, de d. profesor Andrei Vizanti, in ajunul inaugurărei statuei lui Stefan cel Mare, adecă in ziua de 4 Iunie curent, la 3 ore p. m.

Distinsul conferențiar a espus toate faptele și luptele, uimitor de măreți, ale lui Stefan cel Mare, intr'un stil clar și concis, fiind ascultat de auditorĭ cu o pioasă atențiune, și a terminat cu următoarea evocațiune :

„După trecere de aproape 4 veacuri, mâine, Românii adunați din toate unghiurile țĕrei plătesc un tribut de recunoștință unuĭ mare domnitor și apărător al naționalității române, perpetuând scumpa lui memorie prin statua de bronz inălțată pe piața ce de acum inainte se va numi de sigur *piața lui Stefan cel Mare*. Fie ca Europa civilisată, mai bine luminată asupra servicielor ce 'i-aŭ adus Românii in trecut și care 'i-ar mai putea aduce in viitor, se fie cu o atitudine tot mai bine-voitoare pentru garantarea drepturilor lor suverane și incuragiarea aspirațiunilor legitime ale unuĭ popor care voește se trăiască in ordine prin libertate și să păsiască in liniște pe calea progresului și a civilisațiuneĭ !“

La Ghepinți lângă Roman, in septĕmâna trecută s'a celebrat căsătoria d-neĭ Maria Alexandri, fiica laureatuluĭ bard de la Mircești, cu d-nul George Bogdan.

A-seară s'a celebrat, in Sf. biserică Sărindar, bine-cuvĕntarea religioasă a insoțirii d-luĭ dr. Boicescu cu d-șoara Niculescu Moreanu.

Urăm deplină fericire tinerei perechi.

Tot a-seară s'a oficiat la Mitropolie serbarea cununiei d-luĭ Isvoranu cu d-șoara de Laptev.

Să le fie viața impletită cu florĭ.

In două scoale de fete din Gorjŭ, ce se vor alege in urmă, aflăm că d. ministru al instrucțiunei publice ar fi luat mĕsurĭ ca se infințeze câte un atelier de țesut, pentru care scop ar fi angajat deja două țărance din Transilvania, dintre cele mai bune lucrătoare in această specialitate.

Aprobăm și laudăm cu dragă inimă acest bun inceput.

Fruntariele austro-ungare despre Moldova, sunt visitate actualmente de generalul de divisie, d. cavaler de Giesel, insoțit de șeful sĕu de stat major și de mai mulți oficerĭ de arme speciale.

D. Ilie Niculescu, membru al comitetuluĭ Burseĭ din Bucuresci a demisionat.

Examenele pentru admiterea elevilor in scoalele militare din Iași și Crajova, vor incepe la 8 Iuliŭ viitor.

In locul d-lui Schlesinger, fost director al creditului mobiliar român, consiliul de administrație a numit un comitet dirigent de doi membri, in persoana d-lor Cerlendi și Zahariade, bancherĭ.

In urma acesteĭ numirĭ, aflăm că d. Manoah, administrator delegat, 'și-a dat demisiunea.

Rare-orĭ vedem in țară la noi străinĭ cari să arate dragoste pentru obiceiurile și indeletnicirile noastre naționale și să'și dea silințe a le cultiva. Cu atât mai bine ne pare când putem constata câte-o escepțiune.

Ast fel menționăm cu mare mulțumire sufletească despre directorul școaleĭ reale germane din capitală, d. Hartmann, care, cu ocasia petrecerii ce avusese această școală zilele trecute in memoria unuia din bine-făcĕtoriĭ sĕi, pusese in programă o mulțime de cântece naționale românești, a căror esecuție am auzit'o cu nespusă bucurie.

D. Hartmann, continuând pe această cale, poate fi sigur de stima și considerația Românilor.

Aflăm că direcțiunea generală a telegrafelor refusă de aici inainte primirea telegramelor germane, dacă nu vor fi insoțite și de traducțiune in limba franceză, a textului german.

Această dispositiune a pricinuit mult sânge rĕŭ, după cum cetim in „P. Lloyd“ de azi, care compară mĕsura aceasta cu un ucaz rusesc.

Se zice că la arsenalul armateĭ s'aŭ descoperit noui fapte reprobabile, anume că s'ar fi defraudat Statul cu vr'o 16,000 leĭ. Parquetul militar a luat in mână afacerea.

Un lucru ne cam miră : cu atâtea inspecțiunĭ ce se fac stabilimentelor militare, cum mai pot avea loc ast-fel de fapte ?

Ar fi in drept orĭ-cine a crede, că inspecțiunile se fac numai de formă.

Examenele la *Orfelinatul Panteleimon* incep la 16 curent și țin până la 21 inclusiv.

Desemnul, caligrafia și dictandul vor fi espuse in toate zilele.

Creditul de leĭ 105,000, pentru aprovisionarea materialelor de ambulanță și efectelor spitalicescĭ, precum și cel de leĭ 50,258 banĭ 47, pentru construcțiunea uneĭ capele și a două monumente cu criptele lor pentru oasele celor căzuți pe câmpurile de bătae de la Plevna, Smârdan și Rahova din Bulgaria, votate de Corpurile legiuitoare, s'aŭ aprobat și de M. S. Regele.

Căpitanului Pastia Gheorghe din regimentul 9 dorobanți Râmnicu-Sărat, i s'a acordat un congediŭ de 7 luni in țară și in străinătate pentru interese grave de familie, trecându-se in același timp in positie de disponibilitate pentru concediŭ mai mare de 6 luni.

S'a autorisat cumpĕrarea caselor cu tot locul lor din Târgu-Jiŭ, ale domnului Atanasie Moschuna, pe seama Statului, pentru oficiul telegrafo-postal, cu pret de leĭ 45,000.

Polițe protestate la Tribunalul Ilfov secția comercială in cursul septĕmâneĭ espirate aŭ fost 45, pentru sume destul de insemnate.

Le Peuple roumaine, cel mai noŭ organ de publicitate din capitală in limba franceză, ajuns la No. 72, declară că va inceta pentru cât-va timp, din circumstanțe independente de voința patronilor sei ; intre acestea ar fi : instalarea uneĭ prese procurate din Francia și alte cestiuni de o mai bună organisare a serviciului și materielor ce va trata după reaparițiune.

S'aŭ inaintat in serviciul central al direcțiuneĭ generale a domenielor și pădurilor Statului din acel ministerul respectiv :

D. N. Papa, actual ajutor clasa II, la gradul de ajutor clasa I, rĕmas vacant prin demisiunea domnului N. Budișteanu.

D. N. C. Perticari, actual ajutor clasa III, la gradul de ajutor clasa II, in locul domnului N. Papa inaintat.

D. C. Georgescu, actual copist, la gradul de ajutor clasa III, in locul domnului N. C. Perticari inaintat.

www.digibuc.ro

Monitorul oficial No 55, conţine o instrucţiune a ministeriului de resbel, relativă la inspectarea şi clasarea cailor şi iepelor trecute in recensement, in comunele urbane şi rurale din ţară.

Ea e interesantă pentru comisiunile respective, cărora se şi recomandă.

DIN TRANSILVANIA

O ştire sensaţională ne sosesce din Blaş.

Ne aducem aminte, că cu ocasia zileĭ de $^{3}/_{15}$ Maiŭ, tinerimea studioasă la liceul din acest oraş, scăpase, in timpul nopţeĭ, cu mare greutate *piatra libertăţeĭ*, acest simplu monument al mareluĭ an de redeşteptare naţională, care era in primejdie să fie dus de valurile Tĕrnăveĭ care debordase.

Ungurii, carĭ ridică astăzĭ in toate părţile monumente măreţe pentru revoluţionariĭ lor, carĭ la 1848 luptaseră contra dinastieĭ şi omorîseră, ca neşte tâlharĭ de rînd, miĭ de oamenĭ neinarmaţĭ,—nu puteaŭ tolera tinerimeĭ românescĭ din Blaş nicĭ această faptă, pe cât de pioasă, pe atât de nevinovată, de a scăpa de pieire o piatră care le este scumpă prin simbolul ce represintă.

Doĭ comisarĭ cu puterĭ discreţionare aŭ fost trimişĭ din Pesta, carĭ să ancheteze casul şi să dea pe culpabilĭ in judecată criminală de inaltă trădare. Aŭ fost interogaţĭ profesoriĭ şi studenţiĭ. Culpabiliĭ insă nu s'aŭ putut constata, pentru simplul motiv că nu sunt doĭ treĭ, ci sute. Ce fac atuncĭ infuriaţiĭ comisarĭ ungurescĭ? Daŭ din picior ca niştе satrapĭ mongolĭ şi declară că daca direcţiunea liceuluĭ nu va presinta insăşĭ pe culpabilĭ in atătea şi atătea zile, *liceul va fi inchis şi incă de finea anuluĭ acestuia nu se vor da certificate de trecere pentru studenţi.*

Aşa staŭ lucrurile pănă acum. In Blaş indignaţia e mare. Aşteptăm ştirĭ nuoĭ. Pănă atuncĭ le strigăm Ungurilor: inainte, fără sfială. Nimiciţi tot ce a isbutit să creeze, cu grele sudorĭ, munca românească. Impliniţi-vĕ toate poftele voastre sălbatice: e timpul vostru. Trebue să ne luaţi tot ce avem, ca să nu ne maĭ rĕmăie de cât cuţitul şi dreptul de-a face apel la el!

DIN AFARA

Din Turcia.

Din Constantinopol se scrie, că purtătorul de afaceri englez, d. Wyndham, şi-a dat in timpul din urmă mare silinţă spre a intruni o conferenţă de ambasadorĭ care să reguleze odată tributul bulgar şi să fixeze cuotele din datoria publică turcească, pe care are să le plătească Bulgaria, Muntenegru şi Grecia, pentru sporirile de teritoriŭ dobândite.

D. Wyndham s'a adresat cu propunerea sa intăiŭ către decanul ambasadorilor, baronul Calice, representant al Austro-Ungarieĭ, şi acesta a declarat că consimte. Consultând insă şi pe ceĭ lalţi ambasadorĭ a intâmpinat cea maĭ mare resistenţă din partea representantuluĭ Rusieĭ, care a declarat că nu maĭ poate consimţi la aşa ceva, pănă ce Poarta nu va fi esecutat odată rectificarea de graniţe faţă de Muntenegru şi ĕşĭ va fi implinit şi alte angajamente ce apasă de mult asupra sa. In chipul acesta proiectul insărcinatuluĭ de afaceri englez a rĕmas baltă.

Acum insă şi l'a luat asupra sa in săşĭ Poarta. Ea declară anume, că nu poate introduce reformele in Armenia nicĭ să impliniască alte angajamente materiale, pănă ce nu va dispune de banĭ, şi de banĭ nu poate dispune pănă ce Bulgaria nu'ĭ va plăti tributul iar Grecia şi Muntenegrul partea lor din datoria turcească.

Aŭ să aştepte mult dupe reforme Armeniĭ, dacă staŭ ast-fel lucrurile.

Din Polonia rusească.

Generalul Gurko a fost numit guvernator al Varşovieĭ.

Numirea aceasta a pricinuit in sferele polone o impresie neplăcută. Generalul Gurko e un soldat aspru, incăpăţinat, care nu ştie face diplomaţie. Predecesorul sĕŭ, generalul Albedynski, fusese d'impotrivă un om blând, care punĕndu-se adesea in contradicţie cu ordinile din Petersburg, a deşteptat multe speranţe la poporul polon.

Aceste speranţe s'aŭ distrus cu desavîrşire prin numirea luĭ Gurko.

Serbarea luĭ Ştefan-cel-Mare la cetatea Neamţuluĭ.

Din tĕrgul Neamţu se scrie «Curieruluĭ Bălăssan», cu data de 6 Iunie 1883:

„Când Iaşul, impreună cu delegaţiĭ Judeţelor, Camereĭ, Senatuluĭ şi Universităţilor, sĕrbătoria inaugurarea *Statueĭ luĭ Ştefan-cel-Mare*, cetăţeniĭ urbeĭ Neamţu şi aĭ comuneĭ rurale Vĕnătoriĭ-Neamţu, a căreĭ intemeiere se crede a se datora rĕmăşiţelor de plăeşĭ ce apărase această cetate contra Polonilor, aŭ sĕrbătorit şi eĭ, cu un entusiasm deosebit, inaugurarea Statueĭ Mareluĭ Eroŭ, şi această celebrare s'a făcut chiar la muriĭ cetăţeĭ, cel maĭ bĕtrân monument istoric cu care e inzestrată România-Moldovă.

„In ziua de 5 Iuniŭ, pe la 11 ore a. m., Consiliul comunal cu toţĭ cetăţeniĭ, cu toţĭ funcţionariĭ, toate clasele şi cu tot clerul bisericesc, aŭ mers in sunetul muziceĭ la cetate, unde s'aŭ indreptat către cer rugăciunĭ pentru memoria bĕtrânuluĭ Eroŭ.

„După finirea serviciuluĭ divin, tot lângă aceĭ muriĭ s'a ţinut un discurs de primarul comuneĭ Vĕnătoriĭ, d. C. Nemţanu, şi un alt discurs plin de talent oratoric, ţinut de d. profesor Neculai Arbore, care, atingĕnd in treacĕt istoria nemuritoruluĭ eroŭ, a tratat cu mult talent istoria critică a luĭ Ştefan-cel-Mare.

„După finirea acestuĭ discurs toţĭ, entusiasmaţĭ, s'aŭ imprăştiat pentru a se aduna din noŭ seara.

„La 7 ore seara, toţĭ s'aŭ adunat din noŭ la ruinele acesteĭ cetăţĭ, unde a avut loc un banchet, ce a durat pănă pe la 2 ore după miezul nopţiĭ, şi la care s'aŭ ridicat numeroase toaste pentru eterna memorie a Erouluĭ, pentru sănătatea celor ce aŭ luat iniţiativa a se face mândra Statue, pentru sănĕtatea Regeluĭ, căruia 'I place să imite faptele marĭ ale acestuĭ Eroŭ şi pentru memoria eternă a luĭ Alexandru I. Cuza, a căruĭ nume a rĕmas adĕnc săpat in inimile populaţieĭ române prin improprietărirea ţĕranuluĭ.“

DIN JUDEŢE

Indeletniciriĭ greceştĭ. — Cetim in „Localitatea“ din Călăraşĭ:

„Ni se denunţă că in comuna Sudiţiĭ s'aŭ stabilit patru grecoteĭ (nu grecĭ) de speţa luĭ kir Iane Boclusianu şi luĭ kir Cauni. Aceştia sănt: Tudor Ghermanos, Dimitrie Ghermanos, Gheorghe Drosu şi Andreĭ Macri. Aceştĭ onorabilĭ kirĭ sub protecţia d-luĭ Primar, care le serveşte şi de dragoman, comit la lumina mare cele maĭ infricoşĕtoare spoliaţiunĭ asupra locuitorilor din espusa comună. Abuzând de nevoile in care se găseşte câte-uă-dată unilĭ locuitorĭ, lĭ imprumută cu banĭ şi dupa ce lĭ ămbată bine in cărciumele lor (căcĭ ţin şi cărciumĭ in comună contra legiĭ) lĭ pune să sub-scrie nisce acte coprinzătoare de obligaţiunĭ, de care ar roşi cel maĭ cămătar jidan. Dacă vr'unilĭ din locuitorĭ refuză a plăti ceea ce nu sănt datorĭ, lĭ ia la bătae sub nasul d-luĭ primar şi al ajutoareluĭ sĕŭ, care de parte de a pune la locul lor pe indrăsneţiĭ bătăuşĭ invinovăţesc tot pe bieţiĭ ţăranĭ. Neputênd kiriĭ cu ameninţările să isbutească, atuncĭ se porensc pe judecăţĭ, care in tot d'auna se termină in favoarea kirilor, căcĭ procedura citaţiunilor se indeplineşte in biroul primărieĭ fără a comunica ceva locuitorilor spre a uza de drepturile de apărare ce le acordă legea.

„Nemulţămiţi numaĭ cu spoliaţiunea averilor locuitorilor, kiriĭ din Sudiţĭ s'aŭ intins a'şĭ bătea joc de cinstea femeilor si fetelor din sat. O mulţime de femeĭ şĭ de fete aŭ fost violate când le prindeaŭ prin cărciumele lor umplându-le după ale-lalte toate şi de boalele silfiilitice, ceea ce a făcut ca aceste soiurĭ de boale să se intinză aproape asupra uneĭ jumătăţĭ din locuitoriĭ comuneĭ.

„Rugăm pe d. Prefect ca imediat să pornească la faţa locului o anchetă compusă din funcţionarĭ capabilĭ, activĭ şi integri (nu ca vegetala de la Slobozia) care să constate cazul şi dovedindu-se adevĕrul celor denunţate sĕ ia mĕsurĭ pentru închiderea celor patru grecoteĭ şi isgonirea lor din comună. Unĭi din eĭ fiind ovadaţi din temniţele grecescĭ, n'ar fi rĕŭ să fie trimeşĭ drept in furcile patrideĭ“.

Nu dormiţĭ d-le Prefect!

*

Creditul agricol din Galaţĭ. — Cetim in „Posta“ (din Galaţĭ):

Aflăm că ancheta făcută la creditul agricol din oraşul nostru de către d. inspector financiar Bobescu a descoperit că denunţările presei şi ale membrilor demisionaţĭ din consiliul de administrare sunt cu prisos adevĕrate. In adevĕr d. C. Vărlan, directorul creditului agricol, făcuse din această instituţiune menită a aduce uşurare nevoilor micilor agricultorĭ, un nu mijloc de specula şi îmbogăţire penpentru d-sa şi favoriţiĭ d-sale. Taxe şi comisioane ilegale, care urcaŭ procentul ce plăteaŭ imprumutătoriĭ la suma de 12% se incasa de cutre d, director. Nu ne indoim dar acum că, dupa această ancheta, ministru respectiv va sci să pue capĕt acestor abuzurĭ care discreditează cu totul una din cele maĭ folositoare instituţiunĭ ale ţereĭ.“

*

Museul Stefan cel mare. — Cetim in „Liberalul“ (din Iaşĭ:

„Cu ocasiunea inspecţieĭ ce a făcut la Primărie, M. S Regele examinând cu de amănuntul tronul luĭ Stefan cel Mare adus de la biserica comuneĭ Vânătoriĭ jud Neamţ, d, Verussi consilier comunal a adus la cunoscinţa M. Sale că la numita Biserică pe lângă acest Tron, se maĭ află şi alte obiecte din aceaş epocă luate şi aşezate acolo din cetatea Neamtuluĭ. M. S. Regele a exprimat dorinţa ca toate aceste obiecte să fie transportate şi păstrate la Pinacoteca din Iaşi pentrn a forma un muzeŭ special insărcinând tot odată pe d. Verussi a face o publicaţiune istorică a acestor scumpe odoare din preună cu fotografia fiecăruĭ obiect.

„Astfel d. Verussi, care are deja insărcinarea ministerulur instrucţiuneĭ, publice a merge la acea localităte şi vizitând obiectele se refereze ministeruluĭ un inventariŭ de ele, pe de o parte va proceda la această lucrare, iar pe de alta va face cuonscut ministeruluĭ instrucţiuneĭ, dispoziţiunea luată de M. S. pentru intocmirea acestuĭ muzeŭ, precum şi publicarea luĭ.“

*

Cercare de sinucidere. — Domnu C. Apostolescu, impiegat la oficiul telegrafopostal din oraşul Giurgiŭ, care sustrăsese suma de ieĭ 80 din vĕnzarea a niste timbre postale, ne avĕnd mijloace a 'ĭ inapoia, a voit a se sinucide bĕnd chibrituri disolvate şi deschizĕndu'şĭ vinele la braţul stâng cu un briciŭ; insă, in urma ajutoruluĭ medical ce i s'a dat imediat, i s'a scăpat viaţa.

*

Inecăciuni şi furtune. — Din causa multor ploĭ ce aŭ căzut zilele trecute, riul Neajlovu, eşind din albia sa, a rupt capetele podurilor de pe şoseaoa judeţeană dintre comuna Bălăria şi cătunul Gorjeni, judeţul Vlaşca.

Această apă impreunându-se la cătunul Călugăreni cu riul Călniştea, a inecat parte din acest cătun şi livezile de pe comunele Căminеasca-Strămba, Călugăreni, Brăniştarĭ-Dadilovu şi Comana.

Riurile Argeş, Sabaru şi Ciorogărla, din cauza apelor marĭ, in zilele de 11, 12, 23 şi 24 Maiŭ, vĕrsându-se din mătcile lor, aŭ inecat in luncile Comunelor Floreştĭ Stoeneştĭ, Bolintinu-din-Vale, Popescĭ, Bolintinu-din-Deal, Ţigănia, Tăntava, Dârvari, Slobozia, Bragadiru, Vărtejŭ, Jilava, Dăreştĭ, Copăceni-de-Sus, Copăceni-Mogoseştĭ, Creţeştĭ, Streini-Dobrenĭ Dobreni, Colibaşĭ, Vereştĭ, Domneşti-Căltună, Domneşti-Cătiche şi Poenari, 1.540 pogoane grâŭ, 1.845 pogoane porumb, 18 pogoane orz, 1.810 livezĭ de făn, 697 pogoane islaz, 161 pogoane rapiţă, 49 pogoane grădinărie, 4 case in cătunul Sĕrbi şi una in cătunul Ciorogărla; evaluându-se pagubele causate la suma de 374.860 leĭ.

In zilele de 14 şi 30 Maiŭ trecut, căzĕnd o ploae cu grindină in comunele Ruşiĭ şi Oniceniĭ, judeţul Roman, la cea ăntăiŭ a stricat ca la 22 fălcĭ cu grâŭ de toamnă; iar la cea a doua ca la $3^{1}/_{2}$ pogoane vie din cătuna Solca.

*

Inecat. — In ziua de 15 Maiŭ trecut, fiul locuitoruluĭ Ion Istrate din comuna Vălenĭ, judeţul Olt, anume Teodor, in etate ca de 8 anĭ, voind să treacă apa Vedea in dreptul numiteĭ comune, apa fiind mare, s'a inecat şi s'a scos mort.

D-luĭ redactor al „Rom. Libere“

Iubite amice,

Monitorul oficial publică toate discursurile ţinute la Iaşĭ atât dinaintea statueĭ luĭ Stefan cel Mare cât şi cu ocasiunea banchetuluĭ; intre aceste din urmă menţionează pe al d-luĭ Hăjdeŭ şi al meŭ cu apreciarea măgulitoare *„bine simţite“* fără insă a le face onoarea de a le reproduce. Lucrul se inţelege. Cuvĕntările tutulor celor-l'alţĭ eraŭ *oficiale*, nouĕ ni s'a făcut onoare mare d'a ni se permite să vorbim ca *simpli cetăţeni*. Dar pentru că cuvintele noastre aŭ fost reproduse in mod puţin esact de reporteriĭ unor ziare, dă'mĭ voie să 'ţi le comunic aşa cum aŭ fost rostite. La a ta apreciere daca merită o nouă inserţiune. Cer scuse amiculuĭ meŭ D. Hajdeŭ daca 'mĭ permit a'ĭ reproduce cuvintele şi a'l lăsa la urmă; dar aceasta a fost ordinea in care s'aŭ pronunţat discursurile şi apoĭ d. Hajdeŭ pare a fi voit să complecteze cugetările ce esprimasem.

Discursul meŭ:

„Maestate, când toată lumea se intrece a 'Ţĭ aduce inchinăciunĭ şi urărĭ nu numaĭ ca semn de respect către suveran, nicĭ numaĭ drept recunoştinţă către căpitanul brav, ci dintr'o esplosiune de dragoste pornită din toate unghiurile ţĕreĭ, dragoste pe care Maestatea, Ta Ţi-aĭ intemeiat tronul, dă'mĭ voie Maestate, mie, *simplu cetăţean*, onorat la acest banchet, să inchin acest pahar in sănătatea *celor absenţi*. Şi maĭ intăiŭ in sănătatea Femeiĭ, cea d'ăntăiŭ printre femeile române, lumină printre lumine, Regină de treĭ orĭ Regină, prin spiritul sĕŭ, prin inima sa, prin graţiile sale, in sănătatea Maiestăţiĭ Sale Regina Elisabeta, şi apoĭ in sănătatea cortegiuluĭ strălucitor care o incongiură, in sănătatea femeilor române— căcĭ atât valorează un popor cât valorează femelie sale.

„Să nu uităm, Maestate, la această serbare, pe consilieriĭ tronuluĭ, pe bătrânii ţĕriĭ, cu care impreună V'aţĭ coborît in adîncul mărilor de aţĭ cules mărgăritarele şi coraliul, aţĭ despicat munţiĭ şi aţĭ luat aurul şi briliantele din care aţĭ format coroana regală pusă pe capul Romănieĭ.

„Sunt unĭi care lipsesc de la această solemnitate — nu ştiŭ pentru ce şi nicĭ voesc să cercetez — Românĭ sunt şi eĭ, să nu'ĭ uităm Maestate, căcĭ nu e român care să nu'şĭ iubească ţeara.

„Sunt alţiĭ insă carĭ ar fi voit să vie, dar n'aŭ putut, carĭ privesc in acest minut la noĭ, ce zic? carĭ sunt in mijlocul nostru cu inima, carĭ Te iubesc Maestate cu aceeaşĭ dragoste ca noĭ toţĭ, căcĭ vĕd in Majestatea Ta nu pe *Regele Romănieĭ*, ci pe *Regele Romănilor*, şi cu concursul cărora Majestatea Ta veĭ recăpĕta pietrele preţioase carĭ lipsesc incă de la coroana luĭ Ştefan-cel-Mare!“

* * *

Indată după aceste cuvinte, d. Hajdeŭ a zis:

„Sire, de treĭ secole nicĭ un Domn român nu trecuse Dunărea. Neincrederea in valurile sale era aşa de mare, că poporul făcuse un blestem: bată-te Dunărea! Majestatea Ta aĭ făcut să cadă blestemul, aĭ inchegat cele douĕ maluri române ale Dunăriĭ. *Să trăiască Dunărea română!*“

* * *

Sentimentele ce am exprimat sunt ale tuturor Românilor şi, orĭ ce s'ar zice, orĭ ce s'ar face, nimenĭ nu le va putea nicĭ stinge, nicĭ năbuşi.

Petru Grădişteanu.

Cum se face statistica in Ungaria

Citim in «Telegraful Român» (din Sibiŭ:

Oamenĭ, carĭ aŭ avut puţin de a face cu foaia noastră şi ĕĭ cunosc şi maĭ puţin atitudinea şi conduita, intâlnindu-se cu numĕrul acesta, s'ar putea să ajungă la credinţă, că voim să stĕrnim cu cuvintele din frunte curiositatea cetitoruluĭ. Nicĭ de cum. In statul, in care trăim astă-zĭ e greŭ a stărni curiositatea prin o intrebare aşa de „inofensivă“. Sunt altele maĭ grave, care in Ungaria sunt cu putinţă şi nu maĭ suprind pe nimenea. N'am avut aşa dară alta de gând, când ne-am pus intrebarea de maĭ sus, de cât să maĭ inregistrăm şi să maĭ constatăm un lucru, care nu credem, că se maĭ intêmplă intre oamenĭ civilisaţĭ in toată lumea aceasta.

Este ştiut, că la anul 1880 s'a conscris poporaţiunea statuluĭ unguresc maĭ in urmă. Este ştiut, că după datele oficiale ale biroului central de statistică din Budapesta, elementul maghiar este socotit peste 6 milioane şi vre-o câte-va sute de miĭ.

Cu ţifra aceasta se face apoĭ paradă multă. Se scrie in toate ocasiunile, că ea indreptăţeşte elementul maghiar, ca, relativ, cel maĭ numĕros, intre cele-l-alte naţionalităţĭ conlocuitoare, să aibă conducerea.

Cu toate că pentru conducere nu se cere numaĭ superioritatea numĕruluĭ, ne indoim şi in veracitatea cifrelor oficiale ale biroului statistic unguresc.

Avem cuvênt să ne indoim in sinceritatea datelor biroului central statistic şi avem cuvênt a presupune, că ţifrele de la nicĭ o poporaţiune din ţĕrile coroaneĭ ungureşti nu sunt scrise esact.

Care este temeiul indoielilor noastre? Scurt şi precis respundem la intrebarea aceasta: Temeiul indoielilor noastre este modalitatea, după care s'a făcut statistica in Ungaria.

Ar fi prea ingreunător pentru cetitoriĭ unuĭ ziar a urmări in *extenso* modalitatea facereĭ statisticeĭ in Ungaria. Va fi de ajuns pentru un articol de ziar un esemplu. Lăsând apoĭ pentru aceĭ ce se vor interesa şi vor voi a urmări cu studiŭ modalitatea aceasta pe teritoriul intreg locuit de românĭ, de la Tisa pănă la Carpaţi saŭ şi maĭ departe, ca pe basa datelor rectificate să constate numĕrul poporaţiunilor.

Exemplul ĕl luăm dintr'un ţinut *per excellentiam* românesc, ţinut, care intr'un comitat, in comitatul Uniadoarei, intruneşte văile Haţeguluĭ a Mureşuluĭ

FOIŢA «ROMANIEI LIBERE»

— 13 Iuniŭ — 26

GEORGES OHNET

CONTESA SARAH

Sarah rĕmăsese in picioare, căutând să 'şĭ preciseze ideile. Uşa se deschise din noŭ, un pas uşor se auzi pe parchet. Séverac era inaintea eĭ. Fără să vorbească, il privi, un moment, dând incet din cap. Apoĭ, arătându-ĭ un scaun mic, aproape de divanul eĭ, se aşezâ la rĕndul sĕŭ, se ghemui pe perne, şi, cu o expresiune incântătoare:

— Trebue să trămit după d-ta, zise ea, cu blândeţe.. óre suntem cu adevĕrat inimicĭ?

— Inimicĭ, dumnezeule! nu doamnă, rĕspunse Séverac, silindu-se să surîză, sunt prea mic ca să'ţĭ daĭ osteneala a'mĭ face rĕŭ, şi sunt prea devotat conteluĭ ca să nu am pentru d-ta respectul cel maĭ profund.

Sarah dădu din mână ca şi cum ar fi voit să zică: Nu, nu e vorba de aceasta, şi nu voieştĭ să 'mĭ mărturiseştĭ adevĕrul.

Séverac, foarte incurcat, şezu lângă dĕnsa, neindrăsnind să vorbească, dominat de privirea pĕtrunzĕtoare care se fixa asupra luĭ.

— Nu te arăţĭ nicĭ de cum, reincepu ea; parĭ că afectezĭ să te depărtezĭ de mine.

— Staŭ la locul meŭ, iată tot, rĕspunse el incet.

— Eştĭ condamnat la singurătate?

— Nu, doamnă, dar lucrez mult, mĕ ingrijesc de cariera mea, şi orĭ-cât de bine-voitoare ar fi lumea pentru mine, tot trebue să legitimez prin silinţele mele favorile de care beneficiez...

Urmă o tăcere. Sarah părea că cugetă; fruntea 'i se incruntă, faţa 'i se contractă:

— Nimic nu poate explica purtarea d-tale, zise ea cu vocea serioasă. Afară numaĭ daca nu 'ţi s'a vorbit rĕŭ de mine şi daca n'aĭ crezut ce 'ţi s'a spus.

— Doamnă, 'ţĭ-o jur, protestă Séverac.

— Am fost prea mult calomniată, continuă ea. Viaţa pentru mine n'a fost dulce. A trebuit să iaŭ societatea cu asalt. Toată lumea m'a respins... Servitoriĭ mameĭ mele adoptive maĭ ântăiŭ, când eram mică, şi m'adusese in casa eĭ,—mĕ numeaŭ copila găsită; tovarăşele mele de copilărie, carĭ ştiaŭ istoria mea de la părinţiĭ lor, şi carĭ mĕ numeaŭ bohemiană, ca să mĕ facă să plâng; familia, in care fusesem introdusă fără ca să fiŭ consultată, m'a respins şi a voit să mĕ despoaie, cu toate că era bogată şi n'avea trebuinţă de moştenirea mameĭ.

Lăsată in voea mea, a trebuit să mĕ apăr in contra capriciilor oamenilor, gelosieĭ femeilor, şi prostieĭ tuturor. Viaţa mea intreagă a fost o luptă, in care am fost neincetat invingĕtoare, făcĕnd să fiŭ temută saŭ respectată, şi ne-dând niminuĭ dreptul să mĕ dispreţuiască. Numaĭ d-ta, cel d'ăntăiŭ, aĭ indrăsnit. Pentru ce?

Obrajiĭ Sareĭ se coloraseră, ochiĭ 'ĭ străluceaŭ. Se apropiase de Petre, şi orĭ de câte-orĭ făcea o mişcare, dulcele parfum care se ecsala prin hainele eĭ ajungea pănă la el, inconjurându'l intr'o atmosferă imbătătoare.

— Te-aĭ inşelat, doamnă, respunse tĕnĕrul ofiţer, cu vocea tremurătoare, am fost numaĭ timid, şi sunt numaĭ respectuos. Când eraĭ domnişoară, pentru ce era să mĕ apropiŭ de d-ta? Ce puteam spera? Sunt sărac şi gradul 'mĭ este inferior. Poate că te-aş fi iubit, şi ar fi fost o mare nenorocire pentru mine; astăzĭ eştĭ căsătorită cu un om de care sunt alipit foarte mult, şi, maĭ mult de cât orĭ când, trebue să staŭ departe. Se zice, şi acest lucru e lesne de inţeles, că aĭ inspirat pasiunĭ tuturor acelora carĭ aŭ trăit in intimitatea d-tale. Vezĭ dar in depărtarea mea o prudenţă extremă, rîzĭ de mine, daca vreĭ, dar nu mĕ acuza, şi maĭ cu seamă nu'mĭ face o crimă din lealitatea mea.

Sarah rĕmase nemişcată, uitându-se la Petre. Bĕrbătească figură a tĕnĕruluĭ ofiţer 'ĭ apăru in toat frumuseţea eĭ. 'L asculta incă după ce incetase d'a vorbi. Vocea luĭ hotărîtă şi sinceră deşteptă in ea simţiriĭ necunoscute. O incălzire neaşteptată 'ĭ rădică inima. Acum nu putea suferi cugetarea că Petre se va depărta din noŭ şi că nu'l va maĭ vedea, de cât din intâmplare, la intervale rarĭ. Fu speriată descoperind ce loc 'şĭ făcuse in inima eĭ acela pe care credea că 'l urăşte; tremură gândindu-se că ar fi putut fi iubită de el, şi că la acea oră, in loc d'a fi femeia conteluĭ, ar fi putut fi a luĭ Petre şi l'ar fi putut adora in toată libertatea. 'I se păru că fără el viaţa devenea deşartă şi intunecată. Voi cu orĭ ce preţ să 'şĭ 'l alipească.

— Eştĭ cel d'ăntăiŭ care 'mĭ-a vorbit cu această francheţă, zise ea. 'Ţĭ mulţumesc şi vĕz ce caz trebue să fac de d-ta... 'Mĭ ar fi acum indoit de dureros să te perz. 'Ţĭ ofer o prietenie frăţească.., Mĕ veĭ povăţui... daca voiŭ face vr o imprudenţă... Nu sunt incapabilă de acest lucru, zise ea, surîzĕnd, —adu'ţĭ aminte mica prăvălioră din palatul Pandoflini,—eĭ bine, mĕ veĭ mustra, şi, din partea d-tale, voiŭ primi ceia ce n'aş suferi de la nimenĭ altul...

'I intinse frumoasa eĭ mână. Petre nu 'i-o luă. Dete din cap intristat.

—Cu riscul d'a perde pentru totd'auna bunele d-tale graţiĭ, rĕspunse el, 'mĭ e cu neputinţă a primi rolul pe care 'mĭ 'l oferi. Intre un bărbat şi o femeie, la vĕrsta noastră, prietenia nu

www.digibuc.ro

şi Zarandul. Cea d'ăntăiŭ este leagănul românismului şi al celeĭ d'ăntăiŭ civilisaţiunĭ in fosta Dacie, cel din urmă, locul unde s'aŭ pus la cale (la Cebea in 1784) cea d'ăntăiŭ mişcare românească spre a se da impuls renascereĭ naţionalităţeĭ române.

Comitatul Uniadoareĭ numĕra la sfîrşitul anuluĭ 1880, 248.464 lor. Dintre aceştia Românĭ gr. orientali sunt 177,725, gr. cat. 48.381, la o laltă 226,106 suflete. Restul de alte naţionalităţĭ, intre care şi maghiarĭ, ar fi 21,358 in tot ţinutul comitatuluĭ.

Statisticiĭ *ex officio* fac alte socotelĭ. După eĭ Românĭ nu sunt de cât 217,414. Eĭ din cele douĕ confesiunĭ deosebesc suma de 8692 pe seama maghiarilor. Cu alte cuvinte, fac o repartiţiune de procente, care Românĭ din comitatul acesta să o aducă jerfă elementuluĭ domnitor.

Cănd s'ar susţinea, că icĭ saŭ colo, se află vr'un sĕrb, croat saŭ rutean, care ar face parte din confesiunile căror aparţin in comitatul acesta românĭ, treacă ducă se. Atuncĭ s'ar putea deosebi din cifra de maĭ sus 5, 10 saŭ zi 100, noĭ nu ne sgărcim, căcĭ, har Dluĭ, n'avem mult, dar tot avem poporaţiune destulă, ca să nu ne demitem la numĕrarea strĕinilor in şirurile naţionalităţiĭ noastre; insă nu s'ar putea deosebi preste opt miĭ de suflete maghiare.

Eĭ bine, cum proced Ungurĭ ca să pisce din poporaţiunea română cu miile pe seama elementuluĭ domnitor?

Eată vre-o căte-va probe.

Bărcea mică este o comună curat română. Toţĭ locuitorĭ comuneĭ acesteia sunt gr. or. după religiune şi nobilĭ, afară de învĕţătorul de la scoala de stat, care nu aparţine nobilimeĭ. Cu toate aceste comuna Barcea mică a trebuit să dea 30 de suflete române pentru maghiarĭ. Aşa aŭ „binevoit" domnĭĭ statisticĭ.

Almaşul sec este locuit numaĭ de Românĭ gr. or. insă trebue să contribuie şi el la elementul maghiar cu 10 suflete.

Cristurul, fiind că conţine şi vre-o treĭ familiĭ române renegate, carĭ nu sunt de religiunea gr. or., a trebuit se contribue pentru elementul maghiar cu 45 de suflete.

Şi aşa merge maĭ departe. După cum aŭ fost comunele, maĭ marĭ saŭ maĭ micĭ, aŭ trebuit să contribue, care cu 2, 4, 6—8 pănă la 45 şi maĭ multe suflete, ca să se implinească suma de opt miĭ şi ceva maĭ bine de jumĕtate.

Dacă aşa vor fi urmat fabricanţiĭ de statiscă in toate comitatele, şi credem că aşa vor fi urmat, precum maĭ credem că in decursul timpuluĭ vom maĭ avea ocasiune să maĭ vedem ast-fel de probe, atuncĭ nu e mirare că a resultat ţifra fictivă de peste 6 milioane de maghiarĭ in toată Ungaria şi Transilvania.

Numaĭ intărirea elementuluĭ maghiar, pe calea aceasta, e foarte problematică. La cea maĭ mică suflare de vĕnt compoziţia măestrită cade şi se spulberă.

Nu vor opri nicĭ căderea, nicĭ spulberarea imaginaţiunilor statistice, nicĭ chiar esclamaţiunĭ ca a luĭ Alexandru Balazs, membru al societăţeĭ Kişfaludiane, care ar vrea să cumpere şi copiĭ spre a ciopli din eĭ maghiarĭ.

Tratamentul acesta al statisticeĭ in favorul sporireĭ elementuluĭ maghiar insă naţionalităţile n'ar trebui să'l scape din vedere. Eĭ să fie, din contră, un impuls, pe basa datelor, care se pot in ziua de astăzĭ găsi mal cu inlesnire ca in trecut, spre a compune o statistică, care să ne dea adevĕrata oglindă a ţĕrilor ungureştĭ, cel puţin a ţinuturilor locuite de românĭ.

STIRI MARUNTE

Tribunalul de rĕsboiŭ din Varşovia 'şĭ-a rostit sentinţa in procesul studentuluĭ Vukovicz, care trăsese o palmă curatoruluĭ universităţeĭ, consilierul Apuştin. Pedeapsa ce 'ĭ-a dat a fost cea maĭ mică posibil in ast-fel de casurĭ: un an şi jumĕtate inchisoare.

Din Esthland, provincie rusească locuită in majoritate de Nemţĭ luteranĭ, se anunţă că trecerea la ortodoxie nu s'a terminat cu ceĭ 500 de ţĕranĭ, trecuţĭ cu ocasia incoronăreĭ. Această mişcare apostată se observă in toate părţile. Ceea ce indeamnă pe ţĕranĭĭ luteranĭ să'şĭ schimbe religiunea nu este de loc propagande religioase, ci sunt foloasele materiale ce li se promite.

*

Lăngă Bologne s'a observat zilele acestea un curios fenomen al Natureĭ. Cu ocasia uneĭ furtunĭ s'a ridicat de odată un nor negru, care descărcăndu-se a umplut tot ţinutul de frunze şi ramurĭ de castanĭ, cu sute de miĭ de broasce micĭ.

*

Din comuna Tuştea, districtul Hunedóreĭ Transilvania, se scrie, că niştе necunoscuţĭ aŭ săpat o gaură in casa arendaşuluĭ jidan Glück, umplăndu-o cu dinamită şi dăndu-ĭ foc. Din intămplare insă nu s'a surpat de cât păretele in care s'a pus dinamita stricăndu-se mobilele de pe lăngă el. — Jidanĭĭ carĭ dormiaŭ in altă odaie, aŭ rĕmas neatinşĭ.

In sfîrşit inceput'a să se intrebuinţeze dinamita şi in Transilvania!

*

In minele de la Quttityan, Anglia, s'a dat peste un diamant galben, in mărime de 273½ carate.

AD NOTANDUM

Intr'un studiŭ despre fabrica de sticlă de la Azuga, găsim in «Economia Rurală» următoarele rînduri, pe carĭ ne permitem a le presinta atenţiuneĭ deosebite a guvernuluĭ:

„Nu maĭ incape indoială că Sinaia va deveni, in căte-va zecĭ de anĭ, principalul loc de petrecere nu numaĭ pentru boierimea română, dar pentru tot Orientul. Dacă această credinţă s'a format dincolo de graniţă la Braşov, Tuşnad, şi alte părţĭ, de ce să n'o admitem şi noĭ pe carĭ ne priveşce d'aproape? — In adevĕr, nimic nu'ĭ lipseşte Sinaeĭ pentru aceasta! Fabrica de sticlă de la Azuga, situată intre Predeal şi Sinaia, are o situaţiune din cele maĭ alese. — De curĕnd am priimit ştirea că s'a inflinţat incă o altă fabrică de hărtie, in apropiere — paremi-se — de gara Buşteni. Şi in anul trecut maĭ auzeam vorbindu-se şi despre inflinţarea uneĭ fabricĭ de chibriturĭ tot acĭ, prin apropiere de Sinaia. Iată valea Prahovĭĭ devenită deja un ţinut adevĕrat industrial. Foarte bine! fenomenul acesta ne inbucură, insă este altul care ne face grijă, ne intristează chiar, anume: poporaţiunea indigenă fiind rară şi braţele căutate, servitorimea din sĕcuime a inceput să dea năvală, se vĭră in toate părţile pe unde găseşte de lucru. La ferestraele mecanice ale companieĭ pentru exploatarea munteluĭ Gogu, din jos de Sinaia, sunt o mulţime de Secuĭ; chiar la Azuga se imbie cu droaia in fie-care zi. — Viaţa fiind maĭ uşoară, foarte mulţĭ din carĭ trec se aşază definitiv la noĭ, insă intĕmpină marĭ greutăţĭ din pricina necunoştinţeĭ limbeĭ.

„Pentru inlăturarea acestuĭ inconvenient pe de o parte, iar pe de alta pentru a inlesni cultura intelectuală şi sprijin moral viitorilor industriaşĭ, propunem şi credem să nu fie de loc rĕŭ, dacă guvernul ar lua cât maĭ neintărziat hotărîrea să inflinţeze la Azuga o şcoală primară şi o capelă, fie cât de mică. — Nu este greŭ de prevĕzut că Azuga va deveni o comună. Inceputul este făcut; numaĭ temelia lipsesce. In străinătate, cănd se croesce un sat, ce se clădeşte maĭ ăntăiŭ? Scoala şi biserica! Ast-fel să nu uităm a face şi noĭ: *o scoală primară cu un dascăl care să'şĭ inţeleagă bine locul; capelă românească cu preoţ luminat*; apoĭ o mică farmacie şi medic, pentru a veni in ajutorul bolnavilor la trebuinţă.

„Sumele ce ar reclama aceste intocmirĭ sunt lucru de nimic pentru budgetul ţĕrĭĭ. — Să nu ne scumpim unde nu trebue, ca să nu ne trezim măine-poimăine cu vr'o cerere de la nisce misionarĭ străinĭ, că roagă guvernul a le da voie să facă gratis o biserică catolică.

„Multe maĭ sunt de zis, dar natura cestiuneĭ şi importanţa lucruluĭ vorbesc in d'ajuns; apoĭ persoanele cărora se adresează această aducere aminte inţeleg lucrul maĭ bine şi maĭ adănc de cât să maĭ fie trebuinţă d'a insista mult asupra luĭ."

VARIETAŢI

Muzica ungurească de origine ţigănească. — Renumitul erudit in limba sanscrită, G. Bühler, profesor la universitatea din Viena, publică in fascicolul din urmă al foiĭ „Oesterreichische Rundschau" un tractat despre călĕtoria sa prin pustia indică. La insărcinarea guvernuluĭ engles călĕtori cu profesorul Iacobi in India, spre a cumpĕra manuscripte indiene vechĭ. El a fost primit pretutindinea cu mare amicabilitate, cu deosebită splendoare insă l'a primit principele indian Maharaval Beriaul. „Lucrul cel maĭ interesant", istoriseşte prof. Bühler, „a fost un concert, ce nĭ l'a dat musicantul curţiĭ, după ce Maharaval se retrăsese. Acest musicant, un Gosuin saŭ brinuminic, a fost un adevĕrat artist, care cănta minunat cu sitara şi cunoştea din temeiŭ cănteceile vechĭ indice numite „ragas". El ne cănta maĭ multe ore de-a-rănduI şi in cele din urmă, cănd a ordonat să fie acompaniat de violine şi tobe, se transportă intr'un entusiasm de adevĕrat artist. Daca mĕ veţĭ intreba, ce sunt acele cănteces, numite „ragas" ce ni le-a cănlat, vĕ voiŭ rĕspunde numaĭ, că ele vĕ sunt cea maĭ mare parte cunoscute. Sunt acele melodiĭ, ce le cănta Ţiganiĭ şi carĭ de regulă trec de ungureştĭ. Este dar sigur că *ciardaşele*, saŭ cum se numesc piesele, sunt de sigur o moştenire vechiă, ce Ţiganiĭ aŭ adus'o cu sine din patria lor India." — Pagubă, că d. prof. Bühler nu ne-a insemnat căte-va melodiĭ de acelea, pentru ca dintr'ĕnsele prin comparare să putem afla, in cât pot trece Ţiganiĭ de cultivatorĭ muzicalĭ aĭ Maghiarilor, şi cum s'a ţinut caracterul poporuluĭ maghiar faţă de cele primite, transformănd şi desvoltănd. — *Gazeta Transilv.*

Recunoascerea mătaseĭ negre false. Să se arză o bucăţică de stofă din acea mătase care voeşte a se cumpăra şi se va cunoasce indată acea care este falsă: Mătasea curat colorată veritabilă se incovoae momentan, se stinge indată, şi lasă pe urmă puţină cenuşe de coloare gri deschis. Mătasea falsă (care se ingroşează uşior şi se frănge) arde foarte incet, arde adică căte un fir (din cauză ingreunăreĭ stofeĭ cu văpsea) şi lasă in urmă eĭ cenuşă de culoare gri-inchis, care ca distingere din cea bună nu se incovoae ci se ridică căte ţinţel pe loc. Sfărămăndu-se cenuşa de la mătasa veritabilă formează un fel de praf, pe cănd cea falsă nu.

O bandă organisată de pungaşĭ. — Veneraţiunea pentru marele eroŭ de la Resboenĭ n'a fost singurul sentiment care dusese in 5 Iunie lumea la Iaşĭ: sunt oamenĭ care nu daŭ un ban pe istorie şi daŭ mult pe pungă.

Iată ce ne spune „Liberalul" (din Iaşi):

„O bandă numeroasă de pungaşĭ intreprinse o intreagă companie de furtişagurĭ cu ocazia serbăreĭ de la 5 Iunie din Iaşĭ.

„Pungaşiĭ, organizaţĭ in regulă, avĕnd un şef şi un casier, plecară din Bucureşti cu trenul, şi profitănd de grămădirea publiculuĭ pe la gărĭ işĭ esercitaseră profesiunea lor la Ploescĭ, Buzeŭ, Bacăŭ, Roman, şi sosiră in Iaşĭ cu o zi inainte de serbare.

„Aicĭ in ziua de 5 Iunie, eĭ işĭ procurară bilete de tribună profitănd de vălmaşeală, escomotară de prin buzunarele pe care le-aŭ putut intălni la indămănă, maĭ multe pungĭ şi portofoliurĭ cu banĭ. Suma totală adunată prin asemenea meşteşugurĭ se suia la vre-o şapte miĭ francĭ.

„In urma plăngerilor primite, d. prefect de poliţie L. Panopol, dădu ordinile cele maĭ severe agenţilor poliţieneştĭ din Iaşĭ, care se puseră ce e dreptul cu multă activitate se descopere pe pungaşĭ. După cercetărĭ minuţioase, poliţia puse măna pe vre-o căţi-va din aceştĭ pungaşĭ; luaţĭ din scurt aceştia denunţară pe cellalţĭ cumplicĭ aĭ lor şi maĭ cu seamă pe aşa numitul casier care tocmaĭ se-gătea de plecare. El fu prins chiar in momentul, cand suia in tren, se credea negăsibil. Un subcomisar se sui in vagonul in care se afia pungaşul, îl umflă de piept îl vărî in cancelaria comisariatuluĭ din gară şi acolo după o minuţioasă perchiziţie găsesce toţĭ banĭĭ furaţĭ asupra pungaşuluĭ.

„Energia desvălită de poliţia de Iaşĭ este vrednică de toată lauda.

Cel maĭ spornic om din lume in copiĭ. — Zilele acestea s'a reintors in Galiţia, provincie a Spanieĭ, un bĕtrăn de 93 de anĭ, cu numele Negreiras Sáez, după ce cutreerase 70 de anĭ America, după pietri preţioase. Negreiras Saez s'a reintors pe un vapor, impreună cu familia sa care se compune din 197 de membri: copiĭ, nepoţĭ şi strănepoţĭ, şi afară de asta un mare numĕr de gineri. — Negreiras Saez a avut treĭ femeĭ. Cea d'ăntăiŭ 'I dăduse 11 copiĭ şi la al doilea, un trigemen, muri; cea de a doua soţie cu care trăi 18 anĭ, 'ĭ dădu 19 copiĭ, intre carĭ maĭ mulţĭ gemenĭ. Insurăndu-se pentru a treia oară la vîrsta de 55 de anĭ, strasnicul soţ avu norocul să maĭ dobăndească incă 7 copiĭ. Cel din urmă s'a născut pe cănd tatăl era de 74 de anĭ. — Cel maĭ mare din fiĭ luĭ Negreiras Saez e astăzĭ de 70 de anĭ şi a dăruit tatălui sĕŭ pănă acum 17 nepoţĭ, din carĭ cel maĭ vărstnic e de 47 de anĭ. — Situaţia actuală a acesteĭ familiĭ fabuloase — şi cu toate aceste adevĕrată-e următoarea: 16 fete, din caĭ una necăsătorită, 9 căsătorite şi 6 vĕduve; 23 de fiĭ, din carĭ 6 necăsătoriţĭ, 13 căsătoriţĭ şi patru vĕduvĭ; 34 de nepoate, din carĭ 9 necăsătorite, 22 căsătorite şi treĭ vĕduve; 47 de nepoţĭ, din carĭ 17 necăsătoriţĭ, 26 căsătoriţĭ şi 4 vĕduvĭ; 45 de strănepoate, din carĭ douĕ căsătorite, şi 39 de strănepoţĭ, carĭ n'aŭ gustat incă dulceaţă conjugală.

Bĕtrănul Negreiras e vegetarian, n'a bĕut in viaţa luĭ spirtuoase, nicĭ n'a luat sare. E foarte cumpĕtat şi face zilnic o plimbare de treĭ ceasurĭ. E sănĕtos ca piatra.

Serviciul Telegrafic al „Românieĭ Libere"

25 Iuniŭ — 9 ore dimineaţă.

Alecsandria, 24 Iuniŭ.

Un cordon sanitar s'a stabilit la Damiette, in urma maĭ multor casurĭ de moarte atribuite cholereĭ.

Paris, 24 Iuniŭ.

O depeşe din Saigan anunţă, că guvernul din Cochinchina a expuls după teritoriul colonieĭ pe consulul Anamiţilor.

Guvernul francez are să stabilească fără intărziere un cablu sub-marin special intre Saigan şi Haiphong, spre a lega telegrafic Tonkinul cu capitala Cohinchineĭ.

(Havas).

MAI NOU

La dărîmarea localuluĭ din strada Lipscanĭ, unde a fost Bursa de comerciŭ şi casieria generală de Ilfov, s'a intămplat o nenorocire; prin căderea unuĭ zid, un bărbat şi o femee aŭ fost sdrobiţĭ, femeea a şi murit. Despre un sergent de oraş, care se zice că era culcat sub acel zid, nu se ştie incă nimic pănă in acest moment.

BIBLIOGRAFIE

A eşit de sub presă:

Codicele comunale complete, coprinzĕnd toate legile decretate de la anul 1878 pănă la inchiderea sesiuneĭ Corpurilor Legiuitoare din anul 1883, completate cu cele maĭ vechĭ rémase in vigoare, adică: *legĭ comunale, financiare, de instrucţiune publică, militare, comerciale, vamale, telegrafo-postale* şi *generale*, intre carĭ şi cele următoare: **Noua lege comunală,** cea **electorală,** a **Consilielor judeţene,** a **tocmelilor agricole,** a **timbruluĭ,** a **percepereĭ contribuţiunilor,** a **imposituluĭ pe bĕuturĭ spirtuoase,** a **burselor de comerciŭ,** a **recrutărilor armateĭ** (completă), a **posiţiuneĭ oficerilor,** a **comandamentelor armateĭ,** a **fixărĭĭ** şi **gradaţiuneĭ remunerarielor corpuluĭ didactic,** a **inflinţăreĭ ministeruluĭ Domenielor, regulamentele de construcţiunĭ in Bucuresci, regulamentele şcolare,** etc., coordonate şi anotate de *Dimitrie D. Pălţineanu.*

De vĕnzare la librăriile dlor *Socec, fraţiĭ Ioaniţiu* şi *Graeve* (piaţa teatruluĭ) şi la Registratura Primărieĭ capitaleĭ, cu preţul de 4 leĭ.

Boalele de gât, gură, nas şi urechĭ

tratează printr'o artă specială

D-rul J. BRAUNSTEIN

fost aspirant de medic secondar in Viena in clinicele luĭ **Braun** (boale de femeĭ şi faceri) şi a luĭ **Hebra** (Syphilis şi boale de piele)

Consultaţiunĭ de la 3—5 ore p. m.

Strada Decebal No. 20 (indosul Băraţieĭ.

SCHIMBARE DE DOMICILIU

D-rul WILH. SALTER

DE LA FACULTATEA DIN VIENA

Special; **BOALE DE FEMEI ŞI SYPHILIS**

S'a mutat Strada Pescăria-Veche Nr. 8 vis-a-vis de Hotel Londra (Calea Moşilor)

Consultaţiunĭ de la 8—9 a. m. şi 3—5 p. m.

Primul magasin de piane fondat in 1855

GEBAUER

23, Calea Victorieĭ, 23

Piane din fabricile Bösendorfer, Blüthner, Kaps, Neumeyer, Schiedmaier şi altele.

Preţuri foarte moderate, vĕnzare după preturile-corente ale fabricanţilor. Piane nouĭ de la 800 de francĭ in sus.

Fie-care cumpĕrător al unuĭ piano noŭ primesce o colecţiune de 30—40 piese nouĭ apĕrute acum.

PRĂVĂLIĬ de INCHIRIAT

Calea Victorieĭ, No. 82.

VIN NEGRU

de Orevita şi Golu-Drâncea

Vechĭ de 4 anĭ, qualitate superioară tuturor altor vinurĭ. — 15 fr. vadra.

ALB DE DRAGASIANI

din recolta anuluĭ 1879.—15 fr. vadra la

PAUN POPESCU & Comp.

18, Strada Lipscani, 18.

SCHIMB ŞI COMISION

FRAŢII BENZAL

41 bis, STRADA LIPSCANI, 41 bis.

CURSUL BUCUREŞTI

Pe ziua de 13/25 Iuniŭ 1883, ora 12

EFECTELE	Cump.	Vênd.
6% Oblig. de Stat convertite. .	98 ¼	98 ¾
6% „ Căilor ferate Rom.	104 ½	105
5% Renta Amortisabilă. . . .	92 ½	93
5% Rentă Română	92 ¼	92 ½
Obl de Pensie [300 l.] Dob. 10 fr.	230	235
7% Scrisurĭ fonciare rurale. .	105	105 ½
5% „ „ „ .	92 ½	93
7% „ „ urbane. .	104 ¼	104 ¾
6% „ „ „ .	99 ½	100
5% „ „ „ .	89 ½	90
5% Impr. Municipal Bucureşti .	86 ¼	86 ¾
Impr. cu pr. Buc. (bil. 20 l.). .	33	34
Act. Băncel Nat. a Românieĭ .	1340	1350
Acţiunĭ Dacia-România . . .	340	345
„ ale soc. de cred. mobil.	208	210
„ „ „ „ construcţiĭ.	498	500
Obligaţiunĭ esite la sort şi C.	99¾	aur.
Acţiunĭ soc. Naţionale. . . .	230	2 35
Aur contra Argint şi B. Banca.	2 ¼	2 ½
Rubla hărtie	2 50	2 60
Florinĭ	2 11	2 12
Lose otomane.	50	60

CURSUL DIN VIENA

23 Iuniŭ

Napoleonul.	9 50
Ducatul	5 68
Lose Otomane.	24 70
Rubla hărtie	116 65

CURSUL DIN BERLIN

23 Iuniŭ

Oppenheim	110 10
Ruble hărtie.	199 80
Oblig. nouĭ 6%	103 80
„ 5%	98 70
Renta Amort 5%.	93 75

CURSUL DIN PARIS

23 Iuniŭ

Renta Română.	92
Lose Ottomane.	53 ¼

SCHIMBUL

13 Iuniŭ

Paris (3 lunĭ).	99 25
„ la vedere.	100
Londra (3 lunĭ).	25
„ la vedere.	25 28
Berlin (3 lunĭ).	122 40
„ la vedere.	123 15
Viena la vĕdere	211

Adrese pentru telegrame **BENZAL**

e cu putinţă. Este un vis incăntător care tot d'anna are o deşteptare tristă. Mĕ voiŭ lăsa foarte lesne să fiŭ luat de dulcele curent al acesteĭ legăturĭ plăcute. Sentimentul pe care l'aş putea avea ar putea, la inceput, să fie curat şi imaterial. Dar cine scie, puţin căte puţin, daca nu se va corrupe? Se poate să nu voiesc a te iubi de cât ca un prieten, şi să nu mĕ pot stăpăni a nu te iubi ca un amant.

Sarah făcu o mişcare repede. Petre continuă cu hotărăre:

— Mĕ perd pentru tot-d'a-una in spiritul d-tale, o sciŭ; trebue să mĕ găseştĭ vanitos şi pedant in acelaş timp. Sunt ridicul cu morala mea, simt acest lucru, dar ceea cea 'ţĭ spuĭ, e trebuinţă să 'ţĭ spuĭ, pentru a 'mĭ esplica purtarea. Iartă-mĕ şi crede că voiŭ duce cu mine o amintire neştearsă despre favoarea ce 'mĭ-aĭ făcut.

Aceste ultime cuvinte fură pronunţate de Petre cu o vie emoţiune. Sarah, palidă şi inghetată, nu rĕspunse nimic. Avu o mişcare de ură. O mănie furioasă 'ĭ destinse toţĭ nervĭĭ; privirea 'ĭ se intunecă, şi, cu buzele strănse, pronunţă aceste vorbe:

— Bine! depărtează-te, adio!

Petre, mut, se sculă; se inclină cu respect d'inaintea eĭ, şi făcĕnd căţi-va paşĭ, cu totul ameţit, aproape să cază, se indreptă spre uşă. Un plans năbuşit 'l făcu să se intoarcă. Pe divan, cu capul adăncit in perne, Sarah plăngea. Uitase totul, şi, invinsă de durere, sdrobită de umilinţă, plăngea amarnic. Luĭ Petre 'ĭ fu ruşine s'o lase in acea stare; mila invinse raţiunea, şi, intorcĕndu-se incet, se apropiă de ea.

Ea nu 'l auzise. Plăngea şi frumoasele eĭ măinĭ se agitaŭ pe mătasea pernelor. Părul eĭ de aur, rădicat şi impletit cu măestrie, lăsa să 'ĭ se vază gătul alb şi vărfurile umerilor. Fórte turburat, Petre se aşezâ pe un taburet mic, aproape de ea; 'ĭ luă măna, sdrobit de spectacolul aceleĭ desperărĭ pe care o simţea că e sinceră:

— Te rog, 'ĭ zise el cu blăndeţe....

Se aplecâ spre ea. Sarah rădicase capul auzindu'l vorbind. Fără voe se găsiră faţă 'n faţă, cu ochiĭ in ochĭ. Respirările 'li se amestecară, buzele 'li se atinseră. Se sculară, răzĕmĕndu-se unul de altul ca să nu cază. Petre simţi in măna sa pe a Sareĭ, nebună, mişcăndu-se. Printr'o ceaţă, 'ĭ vĕzu obrazul pălindu-se de voluptate. Făcu un pas ca să se smulgă din strănsoarea care 'l sugruma. Voi să strige. Buzele tinerilĭ femeĭ, arse şi dulcĭ, căutănd incă o dată pe ale sale, 'l năbuşiră. Şi, unul in braţele altuia, căzură suspinănd indelung.

Séverac, cel d'ăntăiŭ 'şĭ veni in fire. Se depărtă in grabă de ea; Sarah voĭ să 'l reţie; el o respinse, şi, cu capul ingreuiat, cu faţa contractată, rĕmase nemişcat, ascultănd cu sfială dacă cineva nu venia să 'ĭ surprinză in desordinea faptuluĭ pe care 'l făcuseră. O tăcere profundă 'ĭ inconjura, şi, in penumbra misterioasă a salonuluĭ oriental, obiectele se coloraŭ maĭ dulce. In coşurile de argint florile, năbuşite de căldură, exalaŭ profume maĭ pĕtrunzĕtoare. Sgomotul apeĭ, căzĕnd in basinul de marmură, măngăia urechia. Totul, in jurul luĭ Petre, era liniştit, tăcut, odihnit, şi forma un contrast oribil cu agitaţiunea furioasă a spirituluĭ sĕŭ şi cu revolta disperată a inimiĭ sale.

Sarah se sculase şi, ducĕndu-se spre el, 'ĭ pusese măna pe umĕr. Acest gest de posesiune familiară resumă pentru Séverac aşa de limpede situaţiunea in care se găsia lăngă ea, in cât făcu un pas inapoĭ, ca să scape de acea mănă, care semăna cu jugul sub care n'avea de cât să se supună.

— Petre! murmură Sarah cu un gest rugător....

— Lasă-mĕ, rĕspunse el cu asprime .. Sunt un miserabil şi am oroare de mine insu'mĭ....

Se aşezâ cu totul aproape de el fără să zică o vorbă, dar, luănd aproape cu forţa măna luĭ Séverac, o ţinu in ale sale. Şezu nemişcată la picioarele tĕnĕruluĭ ofiţer, ca şi cum 'l ruga. El, ameninţător, furios, ca o fiară prinsă in cursă, 'şĭ intorcea privirile, 'şĭ năbuşia cuvintele, temĕndu-se, daca va zice o vorbă, a insulta pe complicea sa, grămădind cu furie asupra eĭ toată rĕspunderea greşeleĭ comise.

(Va urma).

www.digibuc.ro

Adrese și Anunciurĭ
DIN CAPITALA

LIBRARI

Ioanițiu Fraților, Strada Lipscanĭ, Nr. 7 și 27.

Socec & Comp, Calea Victorieĭ, Nr. 7.

RESTAURANTURI

Iordache N. Ionescu, strada Covacĭ Nr. 3. Depozit de vinurĭ indigene și străine.

BIRT LA STATUA LUI HELIADE

Nae Stefănescu, Pasagiu Român mâncărĭ recĭ și calde preturĭ moderate.

BACANI

D. I. Martinovicĭ, Strada Lipscanĭ Hanul Șerban-Vodă Nr. 10. Sucursale: Calea Victorieĭ No. 158 și Sf. Apostolĭ No. 18. Marĭ asortimente de Coloniale, Colorĭ, Delicatese, Vinurĭ etc. Serviciul cunoscut oner. Public in decurs de 34 anĭ.

PANZARI.

Fiano & Ionescu, Str. Carol I, sub Hotel Dacia.

MANUFACTURI

Ioan Pencovicĭ, Strada Lipscanĭĭ, Nr. 24, Specialitățĭ de mătăsurĭ, lânurĭ, dantele, confectioane gata. stofe de mobile, covoare, perdălărĭĭ de diferite calităților. Vêndare cu preturĭ foarte reduse.

FERARI

Petre Georgescu. Mare atelier de orĭ ce lucrărĭ de ferărie, strada Sf. Apostolĭ 22

ADMINISTRAȚIA
Așezamintelor Brâncovenescĭ

Pentru aprovizionarea Spitaluluĭ Brâncovenesc cu carnea de vacă necesară bolnavilor pe termen de un an se va ține licitațiune in ziua de 9 Iulie viitor ora 12 meridiane in cancelaria Epitropiĭ unde se pot vedea și condițiunile in toate zilele de lucru de la 10—2 p. m.

Doritorĭ de-a concura vor depune o garanție provizorie de leĭ 300. 3

Un conseiller

pour hommes de chaque âge dans **l'état d'affaiblissement** du sexe masculin, les suites inévitables d'habitudes secrètes, est l'oeuvre universellement celèbre et instructiff «La Souvegarde personnele» de Laurentius à Leipzick. Ce livre richement illustré cOntient 60 gravures anatomiques ; il existe depuis 30 ans et a paru en 38 éditions et 7 différentes langues aussi en langue française —Pour le recevoir s'adresser à Monsieur François Manini à Milan (Italie) ou ă I. Szöllösi, libraire à Bucarest.—Le prix du livre est francs 5.

Mme JEANNE L.

croește și inseilează rochĭ și costume intregĭ pentru dame cu pretul de 4 fr.—A se adresa: **Suburbia Oțetarul**, Strada Teilor Nr. 28. 3

Dame din districte pot să trimétă corsaju și lungimea fusti

La Lacu Sarat
de inchiriat saŭ de vênzare

O casă nouă conținând 2 apartamente: unul cu 3 odăĭ și bucătărie, altul cu 4 odăĭ și bucătărie.

A se adresa: **Bucurescĭ Strada Berzeĭ 96.** 4

TINEREȚEA—FRESCHEȚEA! ȘI FRUMUSEȚEA PELIȚEI

RAVISSANTE
examinată oficial.

COMPOSIȚIE cu totul NEVATAMATORE pentru TOALETA DAMELOR

NEAPARATA pentrn INFRUMUSEȚAREA și conservarea PELIȚEI

INVENTATOR Doctor LEJOSSE

Fr museța damelor depinde mai mult de o pielițĭ a feței delicată, albă și curată. Damelor carĭ țin la acesta și vor să apere de asprimea aerului a soareluĭ etc. se recomandă acest preparat cunoscut de mult, ce e neapărat pentru toaleta damelor elegante și recunoscut ca nevătămător și n'are trebuință de a fi lăudat căci 'și indeplinește deplin misiunea de a conserva și infrumusețe.

Preturĭ: Un flacon mare original in carton alb 8 fr.
„ „ mic „ „ „ roza 5 „

SAVON RAVISSANTE
DE DOCTOR LEJOSSE.

Acest săpun e cântat de mulțĭ anĭ pentru mirosul său plăcut și freschețea sa de catifea ce dă feței, corpuluĭ, mânilor și brațelor. Toți sunt unanimi in judecata lor, că intrunește toate calitățile bune ce trebue să aibă un săpun fin de toaletă.

Prețul cu bucata 2 fr.—6 bucățĭ 11 fr.

Depoul central in Budapesta: Rathausplatz 9: Parfumerie Zum Blumenkorb, Fr. Schwarz,

Veritabil in Bucurescĭ la d. Bruss. Farmacia Speranța.

Comisioane prin epistole se efectuează discret imediat.

Libraria Fratii Jonitiu & Comp
SE VA MUTA

in cursul luneĭ curente in propriul său local din

18, 20, Strada Șelari, 18, 20.

Vis-à-vis de Hotel Fiesky. 4

Cel mai bun târg de valorĭ cu Loturĭ.

SOCIETATEA
CRUCEI ROSII
Ungurească

Sub patronagiul MM. LL. Impĕratul și Impĕrăteasa Austrieĭ.

Pe an 3 tiragiurĭ.

Mare lot de 50.000 florinĭ la 1 Iulie 1883

Mare lot de 50,000 florinĭ la 1 Noem. 1883

Mare lot de 50,000 florini la 1 Marte 1884

Mare lot de 50,000 florini la 1 Iulie 1884

Mare lot de 50,000 florini la 1 Noem. 1884

și un număr considerabil de câștiguri inferioare.

Fie-care obligațiune originală care va trebui să participe la 112 tragerĭ, costă 20 francĭ plătibilĭ in 4 vĕrsământe trimestriale de câte 5 francĭ.

Indată după primul vĕrsământ de 5 fr. efectuat subscriitoru participă la tóte tiragele și la totalitatea câștigurilor. Informațiunĭ amănunțite sunt date gratis in tóte limbele

A se trimete bilete de bancă, mandate saŭ timbre postale la **Bankhaus I. PAGÈS, Viena (Austria).**

Rugăm pe onor. public a nu confunda aceste obligațiunĭ cu biletele simple de loterie ; numaĭ aceste din urmă sunt oprite de lege. Cu obligațiunile nu se riscă nicĭ de cum a se pierde banĭ. 8

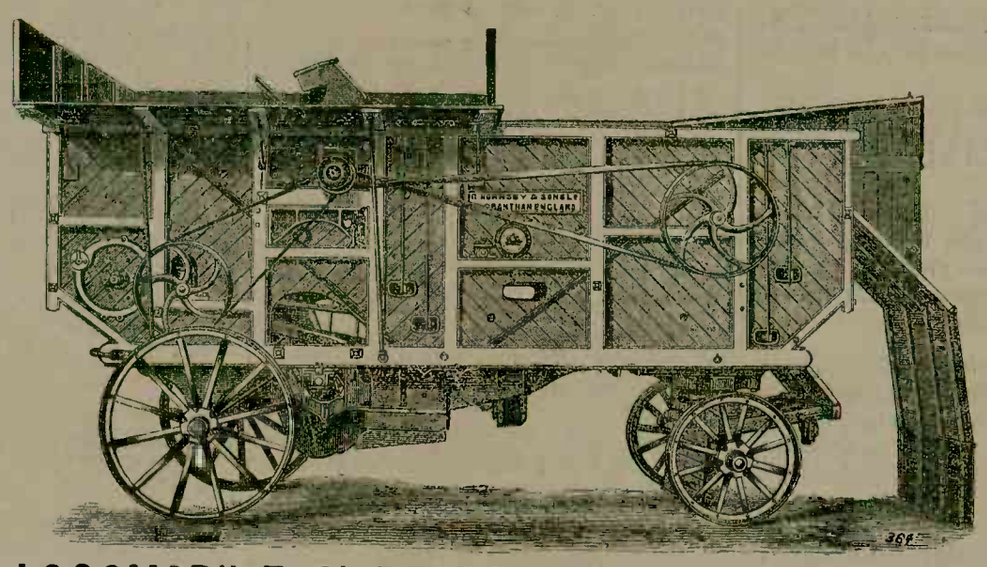

LOCOMOBILE SI REERAOARE Horusby & Sons
astăzĭ cele mai perfecționate

de putere de 10 și 12 caĭ cu și fără aparat de ars pae.—A se vedea in

Depositul meŭ din calea Rahoveĭ Nr. 36

Treerătoare cu manegiŭ cu 1, 2, 3, 4 și 5 caĭ.
Treerătoare cu locomobile cu putere de 3 caĭ.
Secerătoare de grăŭ.

Mașine de cosit fin.
Greble de fin.
Vênturătoare Baker și Hofherr.
Grape nouĭ americane.

W. STAADECKER
No. 8, Strada Smârdan, No. 8

3

Erezii L. LEMAITRE Succesorii
TURNATORIE de FER si ALAMA—ATELIER MECANIC
BUCURESCI

ESECUTIUNE REPEDE

Se insărcinează cu construcțiune de **vagonette** și **railleurĭ** pentru terasamente, asemenea și **construcțiunĭ**, de **turbine** și **morĭ** pentru **preturĭ cu mult mai scădute** de cât cele de Viena și Pesta, și carĭ sunt fixate pentru o moară cu 3

1 piatră de la 36 la 1,500 leĭ
1 „ „ „ 42 „ 1,800 „
2 pietre „ „ 30 „ 3,500 „
2 „ „ „ 42 „ 3,800 „

Instalațiune de **morĭ** cu **turbine** foarte **rentabile**—O moară cu turbină și pentru petre instalată de TURNATORIA LEMAITRE pe riul Sabar, a **costat 55,000 leĭ** și **produce 3000 leĭ pe lună.**—Un mare asortiment de petre de **moară Lefetr.**

Avis morarilor și proprietarilor de moșiĭ.

EFTINĂTATE. — FUNCȚIONARE REGULATĂ. — FOLOS.

N. CUȚARIDA
Inginer-civil, Arhitect-Constructor

Se insărcinează cu *ridicărĭ topografice (hotărnicii) espertize, instalărĭ de tot felul de fabrici, cădirĭ din noŭ (binale)* saŭ *reparațiunĭ* maĭ mărĭ, in deosebĭ cu *depărtarea egrasieĭ* din clădirile atinse de aceasta.

Orele de biuroŭ 11—2 și 5—6
Strada Sfinții-Voivozĭ 38 82

TAPETURI
PERVASURI POLEITE
și
Plafonurĭ in Relief

din cele maĭ renumite fabrice cu preturĭ foarte moderate, recomandă onorabiluluĭ publicŭ sub semnatul

H. HÖNICH
Tapițer și Decorator
Nr. 3, Strada Știrbeĭ-Vodă, Nr. 3
(Vis-à-vis de Psagiul Român).

Pentru D-nii arendași de moșii

De arendat cu chila pe timpul treerișuluĭ o foarte bună mașină de treerat. A se adresa la redacția acestuĭ jurnal.

Adrese și Anunciurĭ
DIN CAPITALA

ADVOCATI

Duiliŭ Zamfirescu, Hotel Metropol No. 14.

DENTISTI

R. Emil Scrob, Calea Victorieĭ, Nr. 81.

INGINERI-HOTARNICI

Alexandru Penescu, Str. Zînelor, No. 2, Sub. Negustorĭ. Operațiunĭ garantate

J. M. Romnicianu, Strada Mircea Vodă, No. 31.

COFETARI

Smarandache Rădulescu, Str. Carol Nr. 60.

XILOGRAFI

Weidlich Carol, Strada Dionisie Nr, 6.

TOPTANGII

Gregorie G. Cavadia recomandă magasinul seŭ din strada Covaci No. 15 a. provisionat cu tóte articolele de coloniale, droguerie, precum: zahăr, cafea, orez, unt-de-lemn, lumănărĭ ect. cu ridicata și cu *amănuntu.*—Preturĭ moderate.—Comandĭ se executa pentru tótă *Romănia.*

AVIS IMPORTANT

Subsemnatul Mihail H. Teodorovicz, comerciant in **Galatz, Strada Portuluĭ, No. 10,** aduc la cunoștința generală că am devenit antrepozitare renumiteĭ fabrice din guvernământul Orlov sub firma:

Societatea Comercială Industrială Russă
„GINERAL MALTOFF"

care produce orĭ-ce lucrărĭ de tuciŭ turnate simple și zmălțuite, ceaune, vase de bucătărie, mașine de agricultură, locomobile, porțolanurĭ, sticlărie, cleștarurĭ, drumurĭ de fer inguste, sistemul Deacovil, tuburĭ, ferastrae, pile transportabile, parchete de stejar uscate etc.

Acea fabrică care lucrează cu România de aproape un secol și a căreia produsurĭ aŭ străbătut maĭ in toate unghiurile țărilor celor maĭ depărtate din causa soliditățiĭ lucruluĭ și eftinătățiĭ preturilor, vĕdĕad concurența nelelă ce-ĭ fac alte fabrici, austriace saŭ germane, care pentru a face pe consumator să creadă că produsele lor sunt de provenință Rusă aŭ adoptat litere slave pe Marca articoluluĭ de ceaunărie, cel maĭ căutat aci la noĭ in România și chiar a plăzmui acea marcă intr'un chip așa că orĭ-cine se uită la ea, dacă nu observă cu atențiune, crede că are aface cu ceaune ruseștĭ, ca afară de aceasta consumatorul deprins până acum a cumpĕra ceva maĭ eftin nu judecă că iea ceaune de o fabricațiune subțire și prin urmare maĭ ușóre care necontestat că n'are durabilitatea ca cea rusească, și că producțiunea străină (a concurenților) maĭ are și defectul cel maĭ de remarcat in privința higienică, căcĭ apa se inroșește când ferbe in asemenea ceaune și după cinci saŭ șase forturĭ ceaunul plesnește, pe când cele ruseștĭ din fabrica noastră sunt mult maĭ solide, nu se strică de cât când se lovesc cu o oare-care violență și mențin la fert apa, colorul eĭ natural. Spre a remedia la acest rĕŭ fabrica sus-zisă a decis a procura tuturor consumatorilor din România precum și din Bulgaria articolele sale cu preturĭ maĭ eftine de cat fabricațiunele străine, de aceea subsemnatul reprezentant al eĭ aci in Galațĭ, pentru toată România și Bulgaria am infințat un insemnat antreposit de tóte producțiunile aceleĭ fabrice care asigur că sub toate raporturile dintre preț, qualitate și greutate sunt mult maĭ eftine maĭ ales ceaunele noastre când s'ar calcula pe bucată.

Tot-odată spre a inlătura inșelăciunea asupra semnuluĭ de marca fabricieĭ noastre ce are fie-care articol pe margînea din afară și a se vedea deosebirea eĭ de cele-l-alte mărcĭ a fabricilor străine, daŭ aci marca fabrici noastre:

Se face preschimbare intre literele X 3 I după mărimele și fasonul ceaunelor.

Se face preschimbare intre literele X 3 I după mărimele și fasonul ceaunelor.

Pentru intreaga România și Bulgaria unicul antreposit in Galațĭ, Strada Portului No. 10 la 8

M. H. Teodorovicz.

7·BAZAR·DE ROMANIA·7

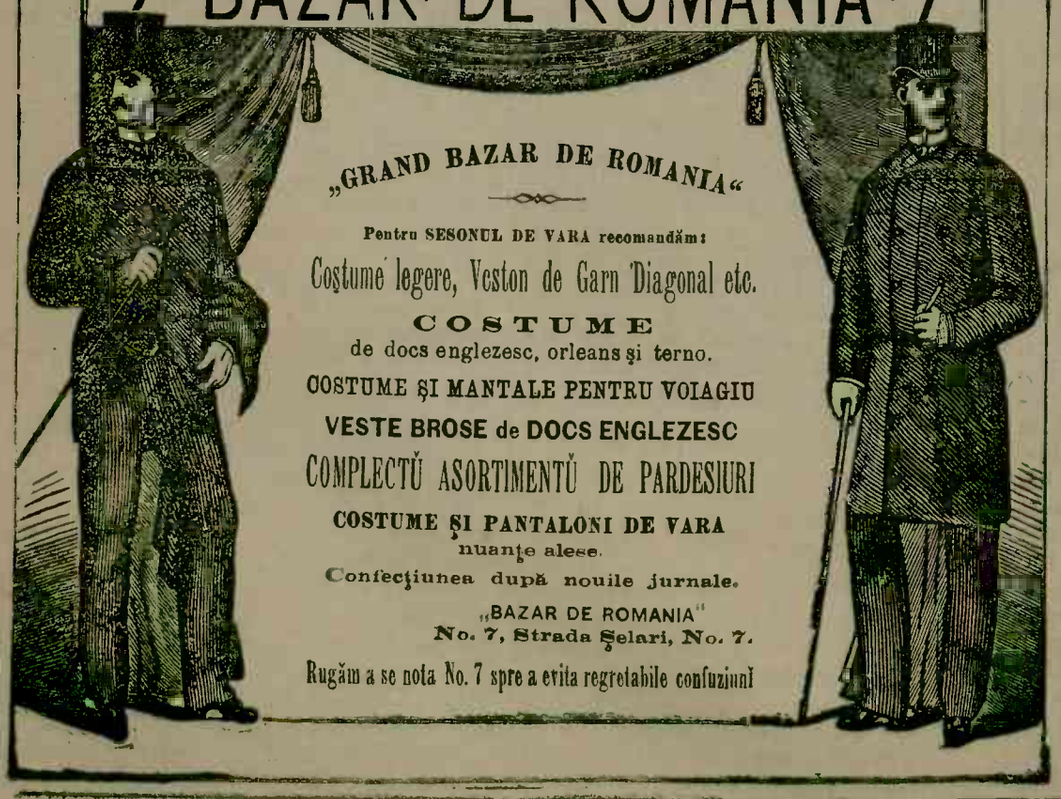

„GRAND BAZAR DE ROMANIA"

Pentru SESONUL DE VARA recomandăm:

Costume legere, Veston de Garn Diagonal etc.

COSTUME
de docs englezesc, orleans și terno.

COSTUME ȘI MANTALE PENTRU VOIAGIU

VESTE BROSE de DOCS ENGLEZESC

COMPLECTŬ ASORTIMENTŬ DE PARDESIURI

COSTUME ȘI PANTALONI DE VARA
nuanțe alese.

Confecțiunea după nouile jurnale.

„BAZAR DE ROMANIA"
No. 7, Strada Șelari, No. 7.

Rugăm a se nota No. 7 spre a evita regretabile confuziunĭ

BAI MINERALE

Sesonul băilor de ape minerale de fer, pucioase, iod, sare și magnezie de la Sarata Dealu Noŭ județul Bacăŭ, jumătate oră de oraș pe proprietatea subsemnatuluĭ; incepe de la 15 Iuniŭ anul curent și continuă până la finele luĭ Septembre.

Băile aceste aŭ dat cele maĭ frumoase și satisfăcĕtoare resultate contra reumatismuluĭ, lipseĭ de sânge, boalelor de piele, paralisiilor cronice, siphiliticilor, hemoroidelor, scrofurilor, durerilor de ochĭ și multor altor boale, ce provin din afecțiunĭ nervoase, prin scăldarea și bĕutura apelor, după constatările celor ce s'aŭ vindecat in urma recomandațiuneĭ medicilor.

Făcênd un numĕr de cabine pentru băĭ calde și dușurile recĭ aranjând un serviciŭ de locantă, musică și alte imbunătățirĭ necesare, rogŭ pe toate persoanele suferinde a'mĭ onora stabilimentul balnier cu vizitele d-lor fiind costul mult maĭ mic și nutrimentul foarte puțin costisitor; aerul curat, posițiunea incântătoare și compositia chimică a apeĭ nelăsând nimic de dorit.

Cu stimă, V. Crassu.

„BAZAR DE BUCURESCI"

No. 8, Strada Șelari, No. 8.

Sesonul de Primă-Vară și Vară 1883

Sub-semnatul aduc la cunoștința Onor Public și in deosebĭ distinseĭ mele clientele că pentru sesonul actual am primit un imens asortiment de:

HAINE BARBATESCI
in dif. nuanțe și qualităților croite după ultimele jurnale

Asemenea un colosal asortiment de

PARDESIURI HAUTE-NOUVEAUTÈS
de Cotcĭmen, Tricots, diagonal, etc. 26

BOGAT ASORTIMENT DE STOFE BRUTE
PENTRU COMANDE

Se află la dispositia Onor. Clientele, croiala după ultimeie jurnale efectuată de unul din ceĭ maĭ specialĭ in această artă.

Sper că Onor. Clientelă va rĕmânea foarte satisfăcută atât de cualitate, croială cât și de **moderațiunea preturilor.**

HERMAN DAVIDOVITZ

Rog a se nota Nr. 8, Casele Stamatiadis, lângă Hotel Fieschi

HERMAN DAVIDOVITZ

No. 8, Strada Șelari, No. 8.

Hartie stricata
—de vênzare la tipografia Mihălescu— No. 14, Strada Covaci, No. 14. **1 Fr. ocaua**

Tipografia Stefan Mihălescu, Strada Covaci, No. 14

www.digibuc.ro